

Über Ehrenburg

LUYU 16-549/1

Hedves Gyűrűm,

írom ezen tisztelt levelemet mérgemben. Azt akarom mondani, hogy nem vagyok beleegyezve Ehrenburg = Kritikádba. Amennyire örültem a Solochov = iratnak (különösen miután az egészet elolvastam) annyira nem örültem Ehrenburgnak. Nemcsak a kompozíció miatt, amely az elején túlsok jól mond, abban a - hamis - hiszemben, hogy a végén mondott rosszal lerombolja a jónak a benyomását, hanem principiálisan is.

Mi egy olyan magasrangú Kritikusnak, mint Te, a feladata? Többek közt az is, hogy bálványokat megdöntsen. És azt nem lehet úgy, hogy az ember lekaparja a bálványról az aranyozást, mert a bálvány attól még bálvány marad, hanem úgy, hogy vessz egy nagy kalapácsot és csak a fejét, hogy meg ne sérüljön. Persze nem azt gondolom, hogy Te is olyan előkelő = leány, gorombán harcolj mint én szoktam, érzésektől elöntve és majd =

nem érvet nélkül. A Te Kalapácsot marad.
hat elökölö, érvet és analizises, de-
Kalapácsnar rell leunie.

De még ez is csak a formája a dolog-
nak, bár már a lényegre megy.

Ellenben a lényeg. Az elején még
monod: J. E. ist zweifelloos einer der
besten unter den heute lebenden
Schriftstellern russischer Zunge. Er hat
einen fabelh. scharfen Blick, dem auch
das kleinste Detail nicht entgeht.
Sein Blick aber, der diese rasche Unter-
scheidungs-fähigkeit in der Schule der
klassischen Realisten gelernt hat, verliert
sich doch nicht in diesen Details...

Anteil: er nimmt diesen Details
den Detailcharakter, um ihre Zusam-
menstellung zu einem Zusammen-
fassenden Gesamtbild zu steigern.

De a végen: Wir können jetzt
noch hinzufügen, dass die Art, wie
E. seine Kapitalisten schildert...
einen Ton der Unrechtlichkeit in die
Gesamtheit der glänzenden Details
hineinbringt.

Es tovább: Es fehlt - bei
den revolutionären Schilderungen -

der Zusammenhang, es fehlt die lebendige
Dynamik der Entwicklung.

Ja, die Details - monddí igen
helyesen - widersprechen der von
E. vorgezeichneten (freilich nicht
gestalteten) Entwicklung.

Hol it a mivész? S ha it nincs,
lhet-e o it? (ahol a'ltólag nem
vész el a részletben). Szóval
nem vész-e el a részletben, az,
aki az egészre nem látja?
S valaki, aki - mint helyesen
mondod, - nem emigráns (testi helyzete)
szerint, látja-e az egészet, ha
a forradalmat nem tudja látni?
Egyáltalán: részlet = a részlet, ha
nincs jelen az egész?

Ironikus-e E.? Nézz csak utána,
hogy a vitáirodalom nagy, ironikusai
nem éppen azért ~~ironikus~~ olyan nagy-
szerű ironikusok-e, mert a totál-
itást látják? Egy látás -
s ez a Rép megint helyes -

nem ironikus, hanem cinikus: noha
a garbóji ilyen-olyan ün'dör, ámbar
ő látja minden rossz túljátszóságát,
mégis szolgál nála, mert élni
csak kell. S tudja, hogy ez
utóbbi nem igaz és sohasem tesz
semmit művészileg igazzá, mert
- ezt már a polgári feltöpre is
tudta, mikor a saját megalkodás
emelredett - s például ezt a
megdöbbentően szép pártoszt hozta
lehe: vivere non est necesse,
nonigare necesse est!

Szóval: egy Kálapácsos Országban
erről a tartalmi oldalról kellett
vona kiindulnia s arra a vég-
eredményre jutnia, hogy egy ilyen
cinikus larájban nem használ-
nak a legrapportsóbbi írói túljátsz-
ságok sem, amik magyurban túlon-
ban sem léteznek. Azt kellett

volna, a Te előkelő észközeiddel,
belbizonytani, hogy tényleg E. = t a
ma élő epik legteljesebb irónak
tartani. Hogy ezt csak a búrsoázia
gondolhatja, mi nem és hogy nem
van igazán.

Mit gondolj egy francia íróról,
aki a francia porralom ötvör-
kato ri évében látja a - monarchia -
német feudalizmus kirovését
Németországban, de nem látja a
francia porralomat franciáországban.
Mertve: látja, de nem érti, illetve
úgy gondolja: majd csak kijön belőle
valami.

Ei új tovább.

A Te kritikában jól van
Rimutakva, hogy E. = trotz alledem
immanens kritikusan = kapitaliz-
musnak. S nelem az az érzésem,
hogy = nagybau és egészen Nerek
sem sikerült nem = immanens nek
lenni E. = gal szemben. Bujkál,
mindenütt bujkál az osztály =

szempont, de ~~nem~~ csak bijkál.

Tudod, hogy az angol temperiessét minden köteleibe, nem tan műfélé tradíció miatt, egy = egy vörös fonál van végig beszöve. De mint hű hűvek, nem vörös = fonalú kötelekkel, hanem vörös kötelekkel dolgoznak.

S ez így jó, mert a mi beszűben csak ez a kötel erős. S relem az a benyomásom, hogy az E. = esetben Te csak angol kötéssel dolgoztál. Végeredmény: E. nincs felarasztra. Kár.

Most esik a szemembe egy mondat
"Alle diese Bücher haben als virtuose Leistungen einen hohen künstlerischen Rang."

Hogy van ez? Könyvek : alkotó és nem exekutív művészet termékei.
Virtuóz módon lehet egy könyv megírva. De als virtuose Leistungen bezeichnet ein Buch Reinen hohen künstlerischen Rang. Jó! : véleményem szerint

H. B. Гоголь

Kedves Gyurik,

mint e levélpapírból láthatjátok, itt éppen az irodalmi goltúra igen nagy, mert igen levélpapírok még

Gonoszovval és más nagy

klasszikusokkal ellátva is vannak.

Tudja jó ég, ha én nagy orosz író volnék, jobban örülnék ~~nekem~~ annak, hogy a műveim kaphatók, olcsó összehadarsokban, mintham ha a képeket levélpapírra nyomnák, ami a levélpapírt megzavítja, anélkül, hogy műveim (nemléteső) összehadását olcsóbbá tenné.

De ez csak olyan zsört. (Nörg)

Levelesknek nagyon örütnék, mert abból arra lehet követhetné, hogy Jaltát még nem tette tönkre a rádió. Ért a boldogtalan üdülőhelyet, amely sok = sok milliárdos költséggel épült és épül tovább, tisztára megetté a hang-

szörök fenije. Ezt ne tessék túlzásnak
venni. Normális ember ki nem tarthatja,
amit a rádió = töltések reggel 7-től
este 12-ig művelnek. S mert a szana-
tóriumok, amelyek élén vannak Rivével
nélkül még le nem leperest Rátevők
állnak, versenyznek egymással, - bizom-
isten! - ki küld több és hangosabb
rádió = koncertet a levegőbe, létrejön
az a helyzet, hogy e percben például
három felmagyitot melódia ostromolja
a füleket: a néker = ipari sanatóriuma =
bő egy nemzetiségi gyógyó = Körös, a
varasok sanatóriumából egy lágyan
üvöltő néger = Körös, a vörös = hadsereg
sanatóriumából a toreador = fel = fel
gátra c. ismeretlen dal. Az első heten
negyediknek hozzájárult a saját szana-
tóriumunknak az erkélyünk alatt
elhelyezett Rütje, amelyet az iteni
főorvosnak nevezet izé ellen kilőtt
mászár grombarajokkal sikerült
elhalasztani.

S mindez: hatóságai ösztönzésre, az
amerikai Keep smiling! alapján,
hogy azonban, milyen vidám életet
élünk! Az egészre - t. i. a hangtól:
véreik mögött igenis ott van az egész: -
csak azt a Hamlet = cita'tumot lehet
visszaalmozni:

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

- Istörtéte... törtétele... törtétele.

*

Időjárásunk mintájára. Minden másod-
harmadnap esőnk van, ami azért jó, mert
különben nem lehetne a hőséget állani.
Azonfelül: eső, vihar és egyéb természeti-
hangok tompítják azt a töltés = örü-
lést, amely tombol körülünk s amely
mozgóval lakásunkat, mint paradísi
álmot lengeti szemünk elé.

Inner körülményekben pessimizistika-
san ítéltem meg azt az alkionkat,
amelyet az új Haza megmentése érdekében
a pártos = tetvek ellen folytatnunk kellene.
Egészire - így van ez, kérem - a tetvek
vannak többségben, s az életnek igenis

horrajuk kell alkalmazkodnia. Ha létrejön
 valami megbeszélés: ne vegyék a dolgát
 félvállról, illetve ne engedjék, hogy
 Varganya álláspontja gyözzön, aki azt
 hiszi, hogy igenis ki lehet jönni evel
 a tétivel, az én türelmetlen va-
 gók. Zoli azonban meggyőződött
 már róla, hogy nem is van.

Günikám, légy olyan Redves,
 olvasd el a Bulgár francia forrada-
 lomról azt Reziratának az elejét
 Valakinek műsaj belenéznie, mert
 ki van zárva, hogy ez az elmezese-
 det diplomata-pótkávé valami hegeset
 irhasson. * (Mikéztartás véget: forrásait
 az én 2 kötet Aulardom Répertek,
 egyebet nem olvasott!)

Csökol Benneteret

(boldogan, mert most úgy dörög az ég,
 hogy egyáltalán semmi sem halható)

168

Bancs

26/V. 1939

*) Jersdy azt hiszem nem nézte
 át.

MTA FIL. INT.
 Lukács Archív

JÁCHYMOV, 1952 júl. 29
Gábor st. Hotel Curie
Kedves Gertón és Emi

Ebben a nagy hársban
látunk a hűmadvirág
emellet három középű
ablakában.

Csokol Bennete Ket
Bardi és Olga

ORBIS

Kčs 2.50

U416-549/3

Georg Lukács elvt.
segétségi tanár

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Budapest

Belgrád rakpart 4

2704700

1950 júl. 13.

PRAHA: Chrám sv. Víta
ПРАГА: Собор Св. Вита
PRAGUE: St. Guy's Cathedral
PRAGUE: Le dome de Saint Guy.

ČESKOSLOVENSKÉ HOŤELY
národní podnik
HOTEL ALCRON
PRAHA

Kedves Gyúrice!
Már kijöttünk Német-
országba és holnap utaz-
zunk Jachymovba,
utazásunk részeként névű
a Karlsbáti film-feszt-
ivál megnyitására.

Ölde Benneter Kat
Bardi

Herzliche Grüße
Hsa

FOTO A NÁKLÁDEM JAROSLAVA ČESKÁ LÁZÁRA

Lukács György elvt.

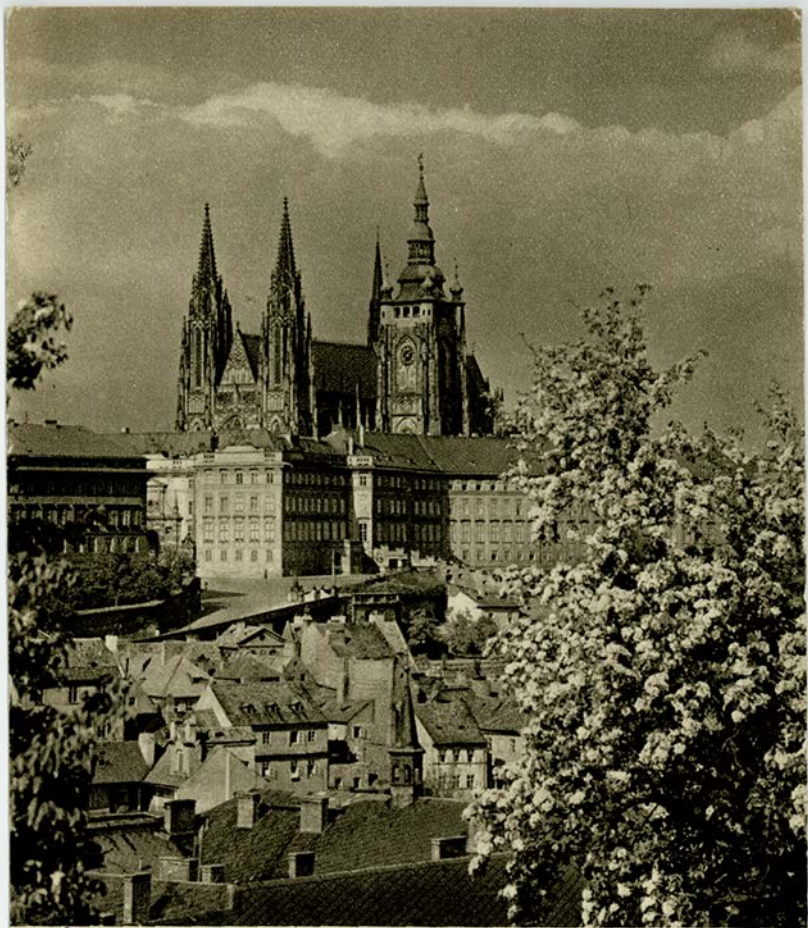
MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

L44616-549/4

Budapest

Belgrádi rakpart 2

C.S.R. Jachymov Radium-Palace Hotel

MTA FIL. INI

Lukács Arch.

Karlovy Vary - Celkový pohled.

19/VII. 1950

Kedves Gyúri!c!

Szét Jáchymovból küldjük,
ahol fejezelm: életet élünk
(mindennap életünk kezdlet,
ha akarnánk!), rádiumos víz =
ben fürdünk és Rátka gondos-
tunk! Üdv: Bendi
und Olga

Levy 16-549/16

Lukács György
elvt

Budapest
Belgrádi rkp. 2

1950 júl. 11.

55

Uőv, őrđv
Finckler
mit "lőrđv":

Gábor András
őđ Hya

Mezzobrom Nr. 525

Abs:

Nachdruck verboten! A.M. Berlin

LMYL 86-549/6

Lukács György

Utóirat

Budapest

Balgródi utca 2

Lukács Arch.

MTA FIL. INT.

Berlin. Schloß und Dom, Spreesseite.

1949?

20

LVII 10-549/7

Lukács György
egyetemi tanár elvt.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Budapest
Belgrád rakp. 2
V. em.

Kedves Gúrnik, itt nagyon
sűrű és jó és magános és élkes
Györgyöm sőtáka csinierke
alinde laha van hozzá
Ez is igerelem.
Vilis Queri, hogy vagy? Er geht?

Gábor und Agne
em Schnellläufer!

44. sz. — Minden jog fenntartva

Sapca

Lövec-szálló — Hotel Lövec

Augusztus 19 1948?

Amely kedves Gyűrűk,
mi már nyaralunk és
el vagyunk azon. Ugyan-
ilyen körülmények
közt te be leszel
kavarva. Hogy melyik
jobb, azon majd ok-
tóbban tudósko-
zunk. Csókol Bonnetek.

Banó

Arcsinál külön ült!

I. 80. sz.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Dr. Lukács György
egyetemi tanár

LXXVI 16-549/8

Bpest

Belgrádi rakpart 2/II

BALATONFURED-GYÓGYFÜRDŐ.

Balatonparti részlet.

1. Kedves Trüthyék! Megkap-
túk t. soraitokat s örülünk,
hogy jól megy sorotok. A Rül-
csokért még nem jelentkezett
senki, tehát lakástokban nyil-
ván nem lakik senki. Pénz-
ügyi lépéseket még nem tet-
tem. Brustow schreibt, die Par-
lamente Barb "sei in der
Lehliteraturka erschienen,
or wird auch die beiden an-
diesen Dinge plakieren.
Most veszem észre, hogy néma-
kül iron! Na de így! Mi
még mindig Szivacs vagyunk.
Egészségünk ismét okos-
tós ereje. Csakok Beuno
9. XI. 34. tettek Banti

11.11.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

2002 ЛУКАС
Музеум
Крблук, Музеум
Сенатории Коммунар "

Sanremo - La Città vecchia.

Kedves Gyuriék,

ez a levél már harmadnapja érkezett, mindent megpróbáltunk a telefonálás irányában, de sikertelenül. Ha Olga nem felelne, magam elvittem volna, de így nem lehetett, lehetetlenül itthon kellett tartózkodnom, hogy a süge-bájisznak főnöke legyek.

Most Andrilival küldöm el.

Hog' vagytok, micriyáztok?

Csókol Benneteket

a Csabádi Szibolá Résvénytársaság

névén

Bandi

16/XII, 1945

Kedves Gertrúd és Gyuri!

Ma 29-e van, Olgaék már egy hete ittvannak, még nem
bennélnek Ritünöen magamul, de már a lakásunkban
lakunk, amely nem let a fejedelmi két szoba, hanem
egész egész négy szoba, s nem nagyszeműen felszerelve,
hanem teljesen üresen, nem ágyakkal, inkább is anél-
kül... Címe:

XIV. Méltóságos gróf Zichy Géza ucca 8, földgint

S mert ágyakkal nélküül, ennek követésében a donációs
levelet, mely az ágyakkal szolt, ezennel visszavonjuk s
megkérünk Remeteret, hogy az ágyakkal Bebiesünknek
nyújtandó mint a MAV diktátora delegáció-
ba... s csatolgan záros határidőn belül
tegye vissza. Minden egyéből irni nem érdemes, mert
hízen minden egyéb a levegőben lóg, vagyis az
istenek retkes tárgyán fergik.

Ellenben Fertónak ilyen nagy üdvözlöt!
Ancsinak is, de csak kisebb. Most futok, hogy ezt a levelet
átgyűjtsem. Egésznég: rénemről jó, Olga részéről,
sajnos, nagyon gönye, előöbten azért, mert megérke

Viele Liebe, liebe Gertrúd & Gyuri.
Bitte kommt bald. Hier ist
alles, außer "Wohnumm" da.
Rauhe ist flamm + fures...
du Falte sehr sehr Gut. Tanya...

NICHTS DAUERT EWIG,
ÉLJ 120 ÉVIG,
ISS UND TRINK MIT APPETIT,
S FÖKÉP MINDIG LEGYEN MIT!

13/IV, 1945

János
HAT DEN VERS GEDICHTET,

Olga
DEN KORB EINGERICHTET.

Lukács György

hatvanadik születése napjára

Tisztelt Lukács elvtárs, vagyis : kedves Gyuri,
Lásd, ez alkalommal neked szól a muri,
S bár itten se pezsgő s még tea se ömlik,
Mégis eme kis kör ünnepre özönlik,
S adja, amit adhat, egy kis melegséget,
Nem vagy hozzászokva, ne félj, hogy eléget.
Látod, Gyuri, látod, én mindig megmondtam,
Es nem is tértünk el ebben az egy pontban,
Hogy a könyvvállványon a könyv porosodik,
Es ezzel szemben az ember korosodik.
Hiába bujtál el vastag könyvek mögé,
Itéletét a sors mégis rád-dörögé,
Szerény voltál, esendes, halkán tettél-vettél,
Mégis-mindamellett : hatvan éves lettél.
S forgathatód magad jobbról is meg balról,
Es a falramászhatasz s lemászhatasz a falról,
Változtatni azon már semmi se képes,
Hogy hatvan éves vagy, azaz - hatvan éves!

Ki esze kerekét megkente-zsirozta
Es a történelmet mélyen studirozta,
S több nagy tanulmányt okosan el-lesett,
Rájön, hogy már abban volt használó eset,
S hogy ne menjek messze, ezen társaságban
Minimum hogy kettő ilyen friss virág van,
Ki már tulvirult a tavasz serdülésén,
Történelmi példák : Varga Jenő es én,
Együtt százhuszonhét évesek vagyunk már,
Es téged ifjabbank mondhatunk magunknál.
Ez azt bizonyítja, ha jól megtekintem,
Hogy a korosság is relativ, mint minden.

Földiekkel játszó égi tünemények,
Istenségnek látszó esalfa vak remények
Arra vittek engem, hazamenést festve,
Hogy a könyveimet visszaküldjem Pestre,
S most amikor őket tényleg hazaküldtem,
Ama szégyenletes helyzetbe kerültem,
Hogy tudományomat nem tudom kitárni,
S egy jó citátumot nem tudok citálni.
De te, ki több könyvet olvastál el mint én
Nyilván hogy azokból kitanultad szintén,
Hogy a föld, az forog, hogy a gumi nyulik,
Hogy az idő eljár, hogy az élet mulik,
Hogy az ember él, él s nem is veszi észre,
Hogy magát mindennap hogy esinálja készre,
Es hogy ugy rág rajta, mint elmérgedő seb,
Hogy mennél tovább él, jaj, annál idősebb!

S te, hallván barátod filozofálását,
"Bándi - mondó - Bándi, ez megint számárság!"

O Gyuri, huszonöt év múlt el már abban,
Hogy ezt mondd nekem s mindig igazad van,
Es én tudom, mert már én is bölcsé lettem,
Hogy szükségszerűség van a történetben,
Tudom, Gyuri, ~~Kösz~~ mert már tél havazza főmet,
Hogy, ha nő az ember, fülei is nőnek.
Ez alapörvénye tegnapnak és máának,
Ezt nevezte Gegel dialektikának,
S ezért, mikor te most elmegy majd tanárnak,
En csak megmaradok a régi számárnak,
Ki nem nyugszik bele sorsa önkényébe,
Oregtség tényébe, vénség köszvényébe,
Nem szívesen néz az idők örvényébe,
Inkább visszamered ifjúság fényébe.

Gyurikám, nagy idők mentek el felettünk,
Itt-ott mi azoknak eszelekvői lettünk,
S tettük, amit tettünk, kiki ahogy tudta,
S bár az élet egy-két fogunkat kirugta,
Még vagyunk - megfogyva, de még meg nem törve,
S még újra kiállunk, ingujjunk felgyürve,
S noha kiesit vásott könyökünk s ingujjunk,
Mégis tenyerünkbe vidáman hadd fujjunk,
S lássunk újra neki a szekértolásnak,
Akkor is, ha talán el kell léni másnap,
Ennél jobbat-szebbet már egyikünk se kér,
Az a fő, hogy újra megmozdult a szekér.

Ezen gondolatok elmém környékeztek,
Mión hatvan évéd eszegetni kezdték,
S törtem a fejemet, hogy mit szóljak ehhez
Ene szerenéséhez, jobban monáva pehhez,
Es most az a kérdés, mit kívánjak néked,
Mikor hatvan évéd küszöbét átléped,
Vagyis, magyar szóval, hatvanodok épen?
S mert nekem nincs nagy szó és nincsen nagyképen,
Kivánságaimat így foglalom össze:
Régi szerénységed dobá magadtól messze,
Es fejleszd magadat újabb önére lépig
A hatvanodástól a hetvenkedésig !

S én akkor is szívből hávözölnélek még,
Hogyha garantálnád, hogy én is élek még...

Gábor Andor
